

Jumalateenistus Rapla kirikus K, 22.07.20 kell 12.00, madlipäev

Lektsioonid: 2Kr 5:14–18; Jh 20:1–3, 11–18

Jutlus: Rt 1:6–18

Laulud: 384 (1–3); 280 (1–2); 303 (1–5); 384 (4)

Ta võttis siis oma miniatega kätte ja läks Moabi väljadelt tagasi, sest ta oli Moabi väljadel kuulnud, et Issand oli hoolitsenud oma rahva eest, andes neile leiba. Ta läks ära paigast, kus ta oli olnud, ja temaga koos ta kaks miniat. Aga olles teel tagasi Juudamaale, ütles Noomi oma mõlemale miniale: „Minge, pöörduge kumbki oma ema koju! Issand tehku teile head, nagu te olete teinud surnuile ja minule! Andku teile Issand, et leiaksite varjupaiga kumbki oma mehe kojast!” Ja ta suudles neid. Aga nad tõstsid häält ja nutsid ning ütlesid temale: „Ei, me läheme koos sinuga su rahva juurde!” Aga Noomi ütles: „Minge tagasi, mu tütre! Miks peaksite tulema koos minuga? On mul siis veel poegi üsas, et need võiksid saada teile meesteks? Minge tagasi, mu tütre, minge, sest mina olen liiga vana, et minna mehele! Kui ma ütlesin: Mul on veel lootust, kui ma veel täna öösel saaksin mehele ja sünnitaksin poegigi, kas tahaksite siis oodata, kuni nad suureks saavad? Kas tahate seni meheleminekust hoiduda? Ei, mu tütre, mina kannatan tõesti rohkem kui teie, et Issanda käsi mind on tabanud.” Aga nemad tõstsid häält ja nutsid veel enam; Orpa suudles seejärel oma ämma, kuna Rutt jäi tema seltsi. Noomi ütles: „Vaata, su kälis pöördus tagasi oma rahva ja jumalate juurde. Pöördu ka sina oma käliksele järele!” Kuid Rutt vastas: „Ära käi mulle peale, et ma sind maha jätaksin ja pöörduksin tagasi su juurest, sest kuhu sina lähed, sinna lähen ka mina, ja kuhu sina jääd, sinna jään minagi! Sinu rahvas on minu rahvas ja sinu Jumal on minu Jumal. Kus sina sured, seal tahan ka mina surra ja sinna maetagu mindki! Issand tehku minuga ükskõik mida, ainult surm lahutagu mind ja sind!” Kui Noomi nägi, et Rutil oli kindel nõu temaga kaasa tulla, siis ta sellest enam ei rääkinud.

Tänane madlipäeva jutluse kirjakoht kõneleb tagasipöördumisest ja tõupuhtusest – need jäetakse selja taha. Vaatleme mõlemat teemat.

Rutt, moabi naine oli kaotanud oma juudist mehe ja leidis end valiku eest: kas minna koos oma juuditarist ämma Noomiga Moabimaalt Iisraeli rahva hulka või jääda oma kodumaale, „ema koju“, nagu on öeldud.

Rutt valib kindlalt kokkujäämise oma ämmaga ja paguluse oma surnud mehe rahva liikmena. Miks ta seda tegi? Näib, et ta armastas oma meest niivõrd, et tundis kokkukuuluvust ka oma ämmaga. Seega, inimlikud sidemed olid tugevamad rahvuslikest, „vesi oli paksem kui veri“.

Igaüks meist võib omaette mõelda, mida oleksime teinud selles olukorras meie. Kas oleksime valinud paguluse ainult seetõttu, et meie abikaasa emaga kokku jääda? Ja teades seejuures, et meil tuleb igal juhul uuesti abielluda, sest üksi jäämine toonases ühiskonnas poleks olnud hea lahendus? Ja kui abielluda, siis leida kaaslane juba võõra rahva hulgast, sest muud võimalust võõral maal ju polnud? Ja kokkuvõttes, alustada võõras ümbruses võõra rahva hulgas täiesti uut elu, ämm ju poleks enam aidanud? Kas oleksime olnud selleks võimelised? Kaldun arvama, et mitte. Järelikult oli Ruti puhul tegemist väga erakordse inimesega.

Kuid mõelgem korraks ka tänase nimepäeva „kangelanna“ Maarja Magdaleena peale. Temagi elus oli pööre (juhul, kui samastame ta patuse naisega, prostituudiga, kellest Jeesus oli välja ajanud seitse kurja vaimu). Nimelt mõistis kogukond ta abielurikkumise eest hukka ja tal oli oodata vaid surmanuhtlust kividega surnuks viskamise näol.

Mõnes mõttes oli Maarja Magdaleenal aga koguni kergem olukord kui Rutil. Rutt pidi otsustama, mida oma eluga edasi teha ja ehkki ta valis raskema teekonna, oli tal siiski valikuvõimalus. Maarja Magdaleenal aga polnud enam valikut. Tema elu raskeimal tunnil, kui teda taheti tema patu pärast surmata, tuli talle appi Issand ja andis talle uue võimaluse elada. Ta võttis selle võimaluse vastu, sest tal polnud muud, millele toetuda. Maarja andis kogu oma elu Issandale, sest tagasipöördumine patu juurde oleks olnud tema jaoks juba võimatu.

Ruti ja Maarja Magdaleena näited on justkui kristlase elu etapid. Kui meie südamesse tuleb kutse

oma elu Issandale anda – hakata, ristituna ja leeritatuna, koguduseelus osalema –, siis on meil võimalus valida: kas jääme Jumala riigi tööd kõrvalt vaatama või asume ka ise tööle ja püüame anda oma panuse. Keegi meid kummakski ei sunni, kuid meie südames on meil vaja teha otsus: kas jätkame tuttavat ja harjumuspärast elu või astume n-ö mugavustsoonist välja ja võtame oma elu aluseks Jumala.

Võib aga juhtuda, et meie elu variseb kokku: midagi siin maa peal ei suuda meid meie mures aidata. Jääb ainult taevane abi. Usun, et midagi sarnast on võib-olla kogenud vangi sattunud inimesed või raskesti haiged. Nad võivad olla ka kristlased, kuid nüüd pole see kristlus enam formaalne, kuulumine kristlaste kogukonda, vaid kogu oma tuleviku asetamine ainuüksi „ühele kaardile“, Jumalale. Selline oli Maarja Magdaleena tee.

Andku nende mõlema naise lugu meile jõudu meie elu erinevais olukordades!

Kuid nüüd ka tõupuhtusest, millest tänase kirjakohta valguses lubasin algul kõnelda. Eks kõla selline sõna ju üsna intrigeerivalt! Kuid inimestele on tõupuhtus millegipärast oluline. Meie, eestlased hindame alateadlikult seda, kui keegi on juba mitmendat põlve siin elanud, kui teame tema eelkäijate päritolu ja see pole segatud mingi võõra verega. Jah, realistidena me teame ka, et eestlaste ajalugu arvestades on eestlaste tõupuhtus üsna võimatu, kuid alateadlikult, nagu öeldud, me seda siiski hindame. Halvemal juhul lööb see välja võõraviha või rassismina, kuid ka need nähtused on meie inimlikku nõrkust arvestades paratamatud.

Kuid Ruti ja Maarja Magdaleena lugu õpetab meile, et Jumala perspektiivist pole tõupuhtus oluline. Isegi sel määral, et Ruti lugu läheb teatud mõttes vastuollu Piibli endaga.

Nimelt on ju Nehemja raamatust (Ne 13:23jj) lugeda, kuidas maavalitseja Nehemja keelas Paabeli vangipõlvest naasnud juutidele ära segaabiellud. Teame ka, et juudid on teatud aegadel sellesse reeglisse väga tõsiselt suhtunud.

Ja ometi kõneleb Ruti lugu meile midagi muud. Pole midagi katki sellest, kui moabi naine abiellub juudi mehega ja moabi lesk soovib jätkata oma elu juutide juures ning abiellub uuesti juudiga. Ruti raamatu seisukohast on tähtsam hoopis muu: Rutist saab kuningas Taaveti esiema. Niisiis pole verepuhtus enam oluline Jumala õndsusloolisest perspektiivist.

Taavetist aga põlvnes Jeesus ja seega on temagi soontes Moabi verd. Mitte ilmaasjata ei ütle Paulus Gl 3:28: „Ei ole siin juuti ega kreeklast, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses.“

Maarja Magdaleena loost aga õpime tõupuhtuse suhtelisust hoopis teise nurga alt: nimelt pole puhtus patust määrav. Mõtlen siin seda selles mõttes, et inimese patune minevik ei tule arvesse, kui ta pöördub kogu hingest Jumala poole.

Jällegi inimlikult, alateadlikult ei anna me ju teisele inimesele tema kunagi tehtud pattu andeks, vaid tuletame seda alati meelde. Ometi, mis õigus on meil seda teha, kui kohus inimlikus mõttes ja Jumal igavikulises mõttes on inimese õigeks mõistnud?

Maarja Magdaleena minevik võis olla ükskõik kui tume ja piinlik. Ent see, et ta klammerdus kogu hingest oma päästja Jeesuse külge, vabastas ta kogu minevikusüüst ja andis talle „Jumala töu“ mõttes puhtuse. Sest koguni Jeesusele endale heitsid uskmatud juudid ette (Jh 8:41), et ta olla sündinud liiderdamisest, ehkki nad ei teadnud, et tegelikult oli tegu patuta Jumala Pojaga.

Nõnda siis võime tänasel madlipäeval Jumalalt õppida esiteks seda, et iialgi pole mõtet tagasi pöörduda ainult seetõttu, et meie elus on niimoodi turvalisem. Jumal pakub meie elus meile n-ö väljakutseid, et meie elu poleks kantud inimlikust ükskõiksusest ja minnalaskmisest, vaid et meil oleks võimalik elada „elusamat elu“, nagu ütles Uku Masing, elada elu Jumala pühitsuses.

Teiseks võime me aga õppida seda, et purism (ehk puhaste vormide ja puhta sisu eelistamine) on nauditav vaid teatud esteetilises mõttes, mõnede ajastute kunstis. Tegelikult on paljusid ja segatud vormid palju elujulisemad ja lihtsalt huvitavamad. Ainus, kes võib olla purist, on Jumal, kui ta ütleb: „Olge pühad, sest mina olen püha!“ (3Ms 19:2; 1Pt 1:16) Pühadust ei kingi aga inimlik ponnistus ebapäha vältida, vaid Jumala kingitus patu kinnikatmise näol.

Lõpetuseks tahaksin veelkord tänada Rapla kogudust ja õpetajat, et meil on olnud võimalik ka teie abiga meie usuteel ikka edasi minna ning näha erinevusi Jumala riigi töös. Kui jääme Jumalale ustavaks, oleme Temaga üks ning ka üksteisega õed-vennad Issandas, siis annavad kõik need

erinevused kokku Jumalale meelepärase pildi.
Aamen.